

4 - Náhrada škody

Aký je postup na uplatnenie nároku na náhradu škody od páchatel'a (napr. súdne konanie, občianskoprávny nárok, adhézne konanie)?

Platná právna úprava umožňuje akejkoľvek osobe, ktorá sa považuje za obeť:

- stať sa poškodenou osobou pred vyšetrovacím sudcom konajúcim vo veci;
- podať návrh na nariadenie predbežného opatrenia alebo podať žalobu vo veci samej na občianskom súde.

1. Občianskoprávny nárok pred trestným súdom si je možné uplatniť rôznymi spôsobmi:

- žaloba, ak štátne ministerstvo nezačalo trestné stíhanie (pričom v dôsledku žaloby sa začne trestné stíhanie).

Dva možné postupy:

- priame predvolanie na súd (v prípade priestupkov alebo protiprávnych činov);
- prehlásenie za poškodenú osobu, t. j. adhézne konanie (v prípade protiprávnych činov alebo trestných činov).

- intervencia, ak sa už začalo trestné stíhanie.

- prehlásenie za poškodenú osobu.

Tento úkon sa môže vykonať za prítomnosti dotknutej osoby na pojednávaní, ale aj zaslaním žiadosti na diaľku predsedovi trestného súdu v doporučenom liste s potvrdením o doručení alebo faxom, v ktorej sa uvedie želanie dotknutej osoby stať sa poškodenou osobou a suma požadovanej náhrady škody. Tento úkon tiež môže vykonať právny zástupca.

2. Občianskoprávny nárok pred občianskym súdom si je možné uplatniť na základe všeobecného práva o občianskoprávnej zodpovednosti.

Ak sa oprávnený žiadateľ rozhodne obrátiť na občiansky súd s cieľom vymáhať náhradu vzniknutej ujmy, nemôže sa následne obrátiť na trestný súd. Naopak, ak sa oprávnený žiadateľ obráti na trestný súd, následne môže vec predložiť občianskemu súdu.

Súd uložil páchatel'ovi, aby mi vyplatil náhradu škody. Ako môžem zaistiť, aby páchatel' skutočne zaplatil?

V prípade ťažkostí s vymáhaním sumy náhrady môže oprávnený žiadateľ využiť exekučné občianskoprávne konanie tak, že sa obráti na súdneho vykonávateľa. Žiadosť musí byť odoslaná poštou predsedovi súdu prvého stupňa (TGI) v bydlisku odsúdenej osoby, alebo ak je táto osoba uväznená, predsedovi súdu prvého stupňa, pod ktorý patrí väzenské zariadenie. Čo môže byť zabavené:

- podiel zo mzdy, ktorú má odsúdená osoba naďalej k dispozícii;
- finančné prostriedky z jej bankového účtu;

- určitý majetok, ktorý jej patrí.

Ak páchatel' nezaplatí, môže mi štát vyplatiť preddavok? Za akých podmienok?

Ak odsúdená osoba úmyselne obeti nezaplatí náhradu, obeť sa môže obrátiť na službu podpory pre obeť trestných činov pri vymáhaní pohľadávok (SARVI). Stačí, aby obeť dosvedčila, že konečným trestnoprávnym rozhodnutím (proti ktorému už nie je možné sa odvolať) jej bola udelená náhrada škody.

SARVI preberá štatút oprávnenej osoby a obeť uhradí úplnú náhradu škody až do výšky 1 000 EUR. Ak je táto suma vyššia, uhradí preddavok vo výške 30 % predmetnej sumy, pričom hraničná suma preddavku je 3 000 EUR. Po uhradení preddavku SARVI uhradí zostávajúcu sumu v závislosti od súm, ktoré sa jej podarí vymôcť od odsúdenej osoby.

Ak si obeť želá obrátiť sa na SARVI, musí si vyžiadať formulár žiadosti o podporu pri vymáhaní pohľadávok na súde prvého stupňa (jednotné kontaktné miesto súdneho úradu, úrad delegovaného sudcu pre obeť, úrad vymáhania práva, kancelária podpory pre obeť) alebo v dome spravodlivosti a práva, kontaktnom mieste prístupu k právu, na radnici..., ktoré potom zašlú vyplnený formulár SARVI.

Oslovenie SARVI sa musí nutne uskutočniť v období od dvoch mesiacov do jedného roka od dátumu nadobudnutia konečnej účinnosti rozhodnutia, v ktorom je stanovená náhrada škody.

Mám nárok na náhradu škody od štátu?

Záručný fond pre obeť teroristických činov a iných trestných činov (FGTI) poskytuje náhradu ujmy vzniknutej obetiam teroristických činov na základe osobitného postupu. Náhradu ujmy poskytuje aj v týchto prípadoch:

- obetiam znásilnenia, sexuálneho útoku, krádeže, podvodného konania, zneužitia dôvery, vydierania, ničenia, poškodzovania alebo spôsobovania neupotrebitelnosti cudzej veci;
- obetiam trestného činu, ktorý spôsobil trvalú invaliditu alebo úplnú pracovnú neschopnosť;
- príbuzným obetí úmyselného alebo neúmyselného usmrtenia.

Na uplatnenie náhrady ujmy zo strany FGTI je nutné za určitých podmienok priamo predložiť žiadosť kompenzačnej komisii pre obeť trestných činov (CIVI) na súde prvého stupňa (TGI) v bydlisku žiadateľa alebo na mieste trestného súdu, ktorý rozhoduje o trestnom čine.

Žiadosť CIVI musí byť predložená do troch rokov od dátumu trestného činu. Táto lehota je predĺžená o jeden rok od dátumu posledného rozhodnutia v trestnej veci.

Ak bol trestný čin spáchaný na francúzskom území, náhradu ujmy si môžu nárokovať:

- osoby s francúzskou štátnou príslušnosťou;
- štátni príslušníci členského štátu Európskej únie.

Ak k trestnému činu došlo v zahraničí, náhradu ujmy môžu získať iba osoby s francúzskou štátnou príslušnosťou.

1. V prípade vážnej ujmy na zdraví:

Obeť môže získať úplnú náhradu škody, ktorá vyplýva z vážnej ujmy na zdraví, ak dané skutočnosti spôsobili smrť, zmrzačenie alebo trvalú invaliditu alebo úplnú pracovnú neschopnosť dotknutej osoby v dĺžke najmenej jedného mesiaca alebo ak trestný čin spočíval v znásilnení, sexuálnom útoku alebo obchodovaní s ľuďmi.

CIVI zohľadňuje príspevky vyplácané organizáciami sociálnej starostlivosti, zdravotnými poisťovňami, poisťovacími spoločnosťami atď. Poškodenie odevov ani majetková škoda nepodliehajú náhrade škody.

2. V prípade menej závažnej ujmy na zdraví a majetkovej škody, ktoré vyplývajú z krádeže, podvodného konania,

zneužitia dôvery, vydierania alebo ničenia, poškodzovania alebo spôsobovania neupotrebitelnosti cudzej veci:

Ak obeť utrpela zranenie, ktoré spôsobilo úplnú pracovnú neschopnosť v dĺžke najviac jedného mesiaca alebo majetkovú škodu vyplývajúcu z niektorého zo siedmich vymenovaných protiprávných činov, náhrada škody aj naďalej podlieha prísny podmienkam a je obmedzená hraničnou sumou.

Na uplatnenie náhrady škody tohto druhu je potrebné splniť tieto podmienky:

- zdroje dotknutej osoby nesmú prekračovať 1,5 násobku hraničnej sumy stanovenej na získanie oprávnenosti na čiastočnú právnu pomoc (hraničná suma upravená o rodinné prídavky);
- dotknutá osoba nemôže získať účinnú a dostatočnú nápravu ujmy zo strany poisťovacej spoločnosti, organizácie sociálneho zabezpečenia ani od nijakého iného dlžníka;
- dotknutá osoba sa nachádza v závažnej majetkovej alebo psychologickej situácii v dôsledku trestného činu (len v prípade majetkovej škody).

Obeť môže následne získať náhradu škody do hraničnej sumy 4 500 EUR.

Mám nárok na náhradu škody, ak páchatel' nie je odsúdený?

Ak páchatel' nie je odsúdený, môžete predložiť občianskoprávny nárok a požiadať o nápravu vašej ujmy na občianskom súde. Budete musieť preukázať zodpovednosť páchatel'a za ujmu, ktorú ste utrpeli.

Keďže konanie pred kompenzačnou komisiou CIVI je nezávislé od súdneho konania na trestnom súde, obeť sa môže obrátiť na kompenzačnú komisiu dokonca aj v prípade, že trestný súd nevydal rozhodnutie ani rozsudok a v prípade oslobodenia obvinenej osoby.

Mám právo na peňažnú pomoc v rámci čakacej lehoty na rozhodnutie o mojej žiadosti o náhradu škody?

V rámci konania pred kompenzačnou komisiou CIVI môžete požiadať o predbežnú platbu, ak vaše právo na náhradu škody nie je spochybnené, a ak vaša ujma nemôže byť napravená, pretože nemôžete vypočítať celkovú sumu alebo organizácie sociálneho zabezpečenia neoznámili výšku súm, ktoré sa vyplatia. Ak nespĺňate tieto podmienky, predbežná platba vám prípadne môže byť udelená na základe posúdenia predsedu CIVI.

■ Posledná aktualizácia: 14/08/2025

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné členské štáty. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska komisia vylučuje akúkoľvek zodpovednosť za akékoľvek informácie alebo údaje obsiahnuté alebo uvedené v tomto dokumente. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.